

Donderdag 6 april 1916 – ochtendeditie

Men schrijft ons uit het land van Cadzand:

Dinsdag is er terug voortdurend kanongebulder van het westelijk front gehoord. Tegen het vallen van de avond werd het steeds heviger, tussen half acht en negen uur scheen het zijn hoogste punt bereikt te hebben. Toen vielen de slagen der zware stukken geschut zeer kort na mekaar. Voortdurend werd de streek fel verlicht met zoeklichten. Men vermoedt, dat er tussen Ieper en Nieuwpoort weer fel gestreden werd.

Donderdag 6 april 1916 – avondeditie

Londen, 5 april. Officieel. Ten noorden van Ieper aan de weg van Sint-Juliaan heeft onze zware artillerie een geslaagd bombardement uitgevoerd, veel schade aan de vijandelijke loopgraven toegebracht en talrijke ontploffingen veroorzaakt.

Parijs, 5 april. Officieel bericht van hedenavond:

De Duitse loopgraven bij Steenstrate zijn met goed gevolg beschoten.

Een interview met Mr. Theodor, de deken der Brusselse advocaten.

Men schrijft ons uit Zurich op 4 maart:

Mr. Theodor, door bemiddeling van koning Alfonso van Spanje uit Duitse gevangenschap ontslagen, is, zoals reeds bekend gemaakt is, dezer dagen naar de Zwitserse grenzen geleid en in vrijheid gesteld. Op zijn doorreis naar Frans-Zwitserland, waar de bejaarde man der Brusselse balie wat rust gaat nemen, ontving hij een redacteur van het "Journal de Genève", wie hij enige beknopte mededelingen deed

over hetgeen er indertijd tussen hem en de Duitse machthebbers gebeurd is.

Over mijn persoonlijke aangelegenheden, aldus Mr. Theodor, wil ik liever niets zeggen. Mijn arrestatie en mijn gevangenschap waren de onvermijdelijke gevolgen van een toestand, of als ge wilt van een worsteling, waarin de persoon niets en waarin het beginsel alles is. Tengevolge van de bezetting van België moesten twee onverenigbare machten op elkaar stoten, de macht en het recht. De overweldiger, of zoals het heet "le pouvoir occupant", sterk door de macht van zijn bajonetten, heeft zeer naïef gemeend, dat hij door deze bezetting alleen ook de wettige machthebber van België geworden was. En hij verkeert nog in die mening. Uitgaande van dit standpunt, heeft hij met verschillende bedoelingen getracht, nu eens met vreedzame, dan weer met brutale middelen, het land aan zich te onderwerpen, hoewel hem als "pouvoir occupant" slechts het recht der administratie en geen ander toegestaan was. Hij heeft wetten willen voorschrijven op elk gebied, doch zonder enige van die waarborgen, waarmee de grondwet in alle landen de afzonderlijke wetten omgeeft. En dit geschiedde zowel in burgerlijke als in strafrechtelijke zaken.

Tegenover deze aanmatigende heerser stelde zich al spoedig een andere macht, zonder militair vertoon en zonder de macht der bajonetten, het Recht, vertegenwoordigd door de Belgische balie. Rustig, zonder woordpraterij heeft deze hem toegeroepen: "Tot hier en niet verder!"

Toen begon natuurlijk de strijd zonder pardon! Ik zal u daarvan niet alle bijzonderheden verhalen, waardoor ik nog tot in het diepst van mijn ziel geschokt ben. Al wat een verontwaardigde en vergeweldigde overtuiging tot haar verdediging kan ondernemen, werd gedaan; men greep naar elk middel van verweer, met het

woord en met de pen. Geen poging bleef onbeproefd, en het geschiedde steeds met waardige ernst, doch ook met een volharding, die noch zwakte noch vrees kende. En dat alles geschiedde zowel met een strenge correctheid in de keuze der middelen, als met een voorname courtoisie in de vorm, zodat zelfs de tegenstander zich genoopt zag dit waarden te erkennen.

“Tussen u en ons staat,” zegden wij “de Haagse conventie. Zij is uw wet en de onze. Deze wet is geschonden.”

Voor dit standpunt heb ik steeds gepleit en geschreven. En ik wens hier uitdrukkelijk hulde te brengen aan al mijn collega's van de Belgische balie, die in een prachtige uiting van nationale en collegiale solidariteit zich aan mijn zijde hebben geschaard.

Men beschuldigt mij art. 37 van de wet van 1836 over de organisatie der Belgische balie te hebben geschonden, omdat ik aan een advocaat verboden zou hebben zich bij zijn pleidooi te beroepen op het Duitse besluit inzake de huurgelden. Ik zou deze beschuldiging met één woord kunnen weerleggen door te wijzen op de omstandigheid, dat de deken der advocaten in dergelijke gevallen nooit een categorisch bevel geeft; een advocaat kan hem raadplegen, maar blijft altijd vrij in zijn beslissingen en handelt steeds onder eigen verantwoordelijkheid.

Doch ik heb mij niet willen verdedigen. Ik heb er mij toe beperkt, de Duitsers het recht te betwisten mij te ondervragen. Ik heb er hen op gewezen, dat ik als deken der advocaten slechts rekenschap verschuldigd ben aan de Belgische procureur-generaal. Had ik mij willen verdedigen, dan zou ik daarmee indirect een macht erkend hebben, die als zodanig geen recht bezit. Men heeft mij zonder enige waarschuwing gevangen genomen, en door tussenkomst van de

gouverneur-generaal werd ik tot het einde van de oorlog in een gevangenenkamp geïnterneerd.

Tenslotte sprak mr. Theodor nog over de toekomst van België, dat groter en machtiger uit deze crisis zal tevoorschijn komen. Nooit immers zou de wereldgeschiedenis gedogen, dat een volk, dat heel zijn goed en bloed heeft geofferd alleen om trouw te kunnen blijven aan de verplichtingen, die het eenmaal op zich nam, uit de rij der vrije volkeren verdween! Integendeel, wat nu geschied is, heeft België de hoogachting en vriendschap van heel de beschaafde wereld verworven, en daarop zal in de toekomst zijn geluk en welvaart onwrikbaar zijn gebouwd.